

A) Systém práva ES (komunitárního práva)

Hlavními kategoriemi pramenů práva ES (prvky systému práva) jsou následující.

- a) Primární právo – akty členských států, zahrnující zakládací smlouvy a smlouvy, které je mění a doplňují (viz výše).
- b) Sekundární právo – akty orgánů ES
 - 1) Nařízení je aktem normativní povahy majícím v právu ES obdobné postavení jako zákon ve vnitrostátním právu. Nařízení obecně má přímý účinek – může přímo zavazovat jak členské státy, tak i fyzické a právnické osoby, není tedy třeba je transponovat do vnitrostátního právního řádu a fyzické a právnické osoby se ho mohou přímo dovolávat před vnitrostátními soudy.
 - 2) Směrnice je rovněž aktem normativní povahy, jejími adresáty jsou však pouze členské státy, pro něž je závazná co do výsledku, kterého má být dosaženo, přičemž volbu prostředků k jeho dosažení ponechává na členských státech. Směrnici je tedy třeba transponovat do vnitrostátního práva, a to ve lhůtě v ní uvedené. Za výjimečných a přesně vymezených podmínek může mít i směrnice přímý účinek (pouze vertikální, tj. vůči státu, nikoli vůči třetím osobám), pokud nebyla ve stanovené lhůtě vnitrostátně provedena.
 - 3) Rozhodnutí je individuální právní akt, který zavazuje pouze subjekty, kterým je adresováno. Adresáty rozhodnutí mohou být nejen členské státy, ale i jiné subjekty.
 - 4) Doporučení není normativním právním aktem, jedná se o výzvu, aby členské státy přijaly určité způsoby chování.
 - 5) Stanovisko rovněž není normativním právním aktem, je pouze vyjádřením názoru určitého orgánu ES.
- c) Externí smlouvy – ES jsou subjektem mezinárodního práva způsobilým brát na sebe mezinárodněprávní závazky. Smlouvy uzavřené ES tvoří od okamžiku své platnosti nedílnou součást práva ES a mohou mít i přímý účinek. Rozlišujeme tři druhy externích smluv:
 - smlouvy mezi ES a státy, respektive jinými subjekty mezinárodního práva,